

3. Īpašas piezīmes

3.1 Papildus tam Komiteja vēlētos, lai Kopienas tiesībās attiecībā uz grāmatām un māksliniecisko jaunradi tiktu atbilstoši atzīta un aizsargāta, piemēram, GPL (vispārsabiedriska licence) vai "Creative commons" licence. Šādas licences lietotājiem sniedz lielu brīvību un, piemēram, attiecībā uz GPL jāteic, ka tā regulē liela skaita informātikas serveros lietoto programmu (interneta maršrutētāju, administrācijas, uzņēmuma programmu) izmantošanu.

3.2 Šīs izmantošanas licences, kas ir mazāk ierobežojošas, veicina darbu nonākšanu pie lietotājiem un galalietotājiem, kas

tos izplata vai iegūst īpašumā, un pilnībā atbilst ātrai zināšanu un tehnoloģiju izplatīšanai, kurai būtu jānotiek Lisabonas stratēģijas ietvaros.

3.3 EESK tāpēc aicina Komisiju vēlreiz pārdomāt — pārdomas, šķiet, ir aprobežojušās ar kodifikācijas jautājumu — un paredzēt iniciatīvas ar mērķi darbus padarīt pieejamus pēc iespējas lielākam skaitam cilvēku. Tas ir izdarāms, atzīstot brīvās licences un radot līdzsvaru starp tiesību īpašnieku un darbu lietotāju tiesībām informācijas sabiedrībā ar mērķi uzlabot konkurētspēju un inovāciju ieviešanu Kopienā Eiropā.

Briselē, 2006. gada 26. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem (kodicēta versija)"

COM(2006)219 galīgā redakcija — 2006/0071(COD)

(2006/C 324/03)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 95. pantu 2006. gada 6. jūnijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par augstāk minēto tematu

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2006. gada 20. septembrī. Ziņotājs — *RETUREAU* kgs.

Komitejas pilnvaru atjaunošanas sakarā pilnsapulce nolēma par šo atzinumu spriest oktobra plenārajā sesijā un saskaņā ar Reglamenta 20. pantu par galveno ziņotāju iecēla *RETUREAU* kgu.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 430. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 26. oktobrī, ar 104 balsīm par un 1 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Komisijas ierosinājumi

1.1 Attiecībā uz kodifikāciju jāņem vērā, ka, neskatoties uz atsevišķām formālas dabas izmaiņām, kodifikācija negroza kodifikācijas brīdī piemērojamās un spēkā esošās tiesības.

1.2 Kopienas tiesību vienkāršošanai un skaidrībai ir liela nozīme centienos tuvināt Eiropu iedzīvotājiem. Eiropas Parlaments, Padome un Komisija ir uzsvēruši nepieciešamību kodificēt normatīvos aktus, kas bieži tiek grozīti, iestāžu nolīguma ietvaros ir vienojušies par to, ka varētu izmantot steidzamības kārtību. Normatīvajos aktos, kurus kodificē, nedrīkst ieviest nekādus saturiskus grozījumus.

2. Vispārīgas piezīmes

2.1 EESK secina, ka Komisijas priekšlikumi precīzi atbilst kodifikācijai piemērojamās steidzamības mērķim.

2.2 Tomēr neatbildēts paliek jautājums par likumdošanas, kas attiecas uz autortiesībām un blakustiesībām, līdzsvarošanu. Kodifikācijas lietderība kļūst acīmredzama tikai tad, kad attiecīgās jomas tiesībām vairs nav paredzama būtiska saturiska attīstība.

2.3 Autortiesību aizsardzības termiņš pēc autora nāves, kas šo tiesību mūsdienīgā veidolā sākumā XIX gs. bija desmit gadu, šobrīd ir septiņdesmit gadu. Nav nekādu garantiju, ka jauns spiediens no to personu puses, kas ir autortiesību un blakustiesību īpašnieki, neliks nākotnē pagarināt autortiesību aizsardzības termiņus.

2.4 Situācija šobrīd ir ļoti nelīdzsvarota — tā ir par labu autora mantiniekiem (aptuveni 3 paaudzes) un par labu blakustiesību īpašniekiem, un šie termiņi, kas no sabiedrības un darbu radītāju vajadzību viedokļa it kļuvuši nesamērīgi, būtu jāmaina. Ja kāda no Starptautiskās tirdzniecības organizācijas dalībvalstīm, piemēram, Amerikas Savienotās Valstis palielinās, kā tas ir paredzams, sākotnējo aizsardzību līdz 90 gadiem vai gadsimtam ("Disneja grozījums"), ko darīs Eiropa? Vai mums būs jāgroza tirdzniecības līgumi par intelektuālo īpašumu?

2.5 Ļoti liels skaits literāru, filozofisku un citu darbu tiek izdots tikai vienu reizi oriģinālvalodā, un tos vairs neizdos atkārtoti nedz autora dzīves laikā, nedz mantinieku dzīves laikā. Kaut arī tie savā laikā nav bijuši bestselleri, daudziem no tiem ir zināma vērtība, bet tie ātri kļūst nepieejami ikvienam potenciālajam lasītājam. Neierobežota tiesību aizsardzības termiņa pagarināšana patiesībā ir izdevīga relatīvi nelielam radītāju skaitam, kamēr tiesību aizsardzības sistēma ilgā aizsardzības termiņa dēļ neļauj izdot daudz lielāku skaitu darbu, kurus lasītāji un studenti nespēs iegādāties pēc tam, kad būs izpārdots pirmais izdevums.

2.6 Tāpēc ir jāuzdod jautājums par likumdošanas, kas attiecas uz autortiesībām un blakustiesībām, līdzsvarošanu. Kodifikācijas lietderība kļūst acīmredzama tikai tad, kad attiecīgās jomas tiesībām vairs nav paredzama padziļināta saturiska attīstība.

2.7 Būtu dziļāk jāpārdomā darbu izplatīšanas digitālajā laikmetā jautājums un sabiedrības tiesības izmantot radīto mantojumu un universālo kultūru. EESK uzskata, ka autortiesības un blakustiesības kodificēt būt pārāgi. Komiteja dotu priekšroku vienkāršai konsolidācijai un autortiesību un blakustiesību aizsardzības nosacījumus un termiņu pārskatīšanai tā, lai tie atbilstu Lisabonas stratēģijai.

3. Īpašas piezīmes

3.1 Papildus tam Komiteja vēlētos, lai Kopienas tiesībās tiktu atbilstoši atzīta un aizsargāta piemēram, *LGPL* (ierobežota tiesību apjoma vispārsabiedriska "light" licence tehniskai dokumentācijai) vai arī "*Creative commons*" licence attiecībā uz grāmatām un māksliniecisko jaunradi. Šādas licences piedāvā lietotājiem lielu brīvību un, piemēram, attiecībā uz *GPL* (vispārsabiedrisku licenci), jāteic, ka tā regulē liela skaita informātikas serveros lietotu programmu (interneta maršrutētāju, administrācijas, uzņēmuma programmu) izmantošanu.

3.2 Šīs izmantošanas licences, kas ir mazāk ierobežojošas, veicina darbu nonākšanu pie lietotājiem un galalietotājiem, kas tos izplata vai iegūst īpašumā, un pilnībā atbilst ātrai zināšanu un tehnoloģiju izplatīšanai, kurai būtu jānotiek Lisabonas stratēģijas ietvaros.

3.3 EESK tāpēc aicina Komisiju vēlreiz pārdomāt — pārdomas, šķiet, ir aprobežojušās ar kodifikācijas jautājumu — un paredzēt iniciatīvas ar mērķi darbus padarīt pieejamus pēc iespējas lielākam skaitam cilvēku. Tas ir izdarāms, atzīstot brīvās licences un radot līdzsvaru starp tiesību īpašnieku un darbu lietotāju tiesībām informācijas sabiedrībā.

Briselē, 2006. gada 26. oktobrī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS